מאן תנא דכל מילתא דמימלך ביה שליחא פרסי מילי נינהו. הי"ק מני מתני' דמשמע כל מלתא דלריך לשליחא לאימלוכי עליה ולשאול מבעל הבית אם יקחהו במקום אותו שלוחו[יז] אם לאו כגון שאם שלוחו בעה"ב ליקח לו בשר מן השוק ולא מצא אלא כבד אי שעכשיו לריך לחזור לו לשואלו אם יקחנו אם לאו דאע"ג דכולו מין בשר הוא דמימלך עליה תרי מילי נינהו מדתני' דמימלך כיון דלא מלתא דלריך לשליחא לאימלוכי עליה ולשאול מבעל הבית אם לא מעל דאי מדא מלתא נינהו שליח אמאי מעל הא קא עביד שליחותו של בעה"ב אלא מדקאמר מעל אלמא דתרי מילי נינהו ומני היא: **אמר רב חסדא דלא כר' עקיבא דתנן הנודר מן הירק מותר בדילועין ור"ע אוסר.** דקסבר ממין אחד הן ואמרינן בגמ' נדרים(ד) אמרו לו לר"ע והלא אדם לאיסורין (מ"ה), כל"ל (מ"מ), ג) נגדרים נד: תגי' אביי (מ"ה), ד) ס"פ ל"ג (מ"ה), ה) גי' הערוך (ערך סבר) סבר ואכל. ועיין בע"ז מט. תלת לאיסורי (מ"ה), ו) נגדרים נד: תגי' אביי (מ"ה), ז) מוסיף על שליחותו הוי אמר רב ששת. כל"ל (מ"מ), ח) דאמר שליח טולו אחת. וכפ"י דאמר שליח טולו מדעתו מהו דתימא (מ"מ), ט) שלוחו דבר אחר (צי"ק), י) ומני היא (מ"מ), יא) לאיסורי כל"ל דמי לא (מ"מ וצי"ק), יב) נדל"ל ובטלה דעתו אצל (מ"מ), יג) מש"ה מותר בכבר דגים (מ"מ וצי"ק), יד) בו ביום נדר (מ"מ), טו) לא נדר להכי מותר בדגים (מ"מ), טז) לא ניכול פירושא הכי ליפרא (מ"מ). וכמ"ש הבית ג"ל מפרש ליפרא. וגי' ל"ק משמע הכי ליפרא, יז) בסר מלא שנשתהא במלח וגי' ל"ק משמע הכי ליפרא, יח) לסר אסור בל"ל (מ"מ). וכן הבית במ"ב כפס ס"ל דל"ג 'אינו'. וגי' ל"ק לסר אינו אסור בכבר דגים, יט) שאינו אוכל (מ"מ), כ) בתמילת אוכלא (מ"מ וצי"ק), כא) אלא מוסיף על דבריו (מ"מ), כב) וקנה שלית טוליה טולו עובר על דבריו הוי וקנה הלתך [בדפוס"ל הגי' וקנה הלוקח, והטעמא בהש"ל שלפנינו הוא עפ"י דפוס בפד"מ מ"ס]. וגי"כ, נראה שכל"ל וקנה מיהא הלתך אז עובר על דבריו הוא ולתך נמי לא קני וכן מתנו הוי (ד"ה ס"ל מ"מ) וכן מפורש בהבית בפ' אלמנה ניזונת (מ"מ), ובעין זה הגיה בל"ק וליתהא מיהא קני לוקח או עבר על דבריו הוי, כג) תמיכות חדא (מ"מ), כד) לי הכי הוא (מ"מ), וכ"ק ממק תיבות אלו, כה) עליה כלומר דבר שמתוך הסתם לא נשמע שיהא בתוך הכלל ולא מוציא מן הכלל שהשליח צריך לימלך ולישאל עליו אם אתה רוצה אם לאו וכפ"ל ומתמלך ד"ה תרי מילי (מ"מ), כו) תניא דבמתני' דאמר (מ"מ), כז) והניח ככד אמרינן דלא עשה שליחותו (מ"מ), כח) לומר אם דמשמע בפרק כל הבשר דקסבר (מ"מ), כט) כן הדבר (מ"ה), ל) דלפיכך (צי"ק), לא) שלא לוה א"כ שיהא (מ"מ), לב) וכ"מ דלאו בשר נינהו פירושו דלאו לפוס לאכילה כ"ל לכלים ואין כבלן מקח טעות כי רק אין דרך (צי"ק), לג) אלא דבא מעשה לפני ריב"א בקוקבן של תרנגולת של בגילה שנתערבה באחרות ואמר ריב"א דצ"ל דבטל דלא הוי דבר עשוי להתכבד לפני האורחים כדאמר הכא האוכלא לאו בר אינישא ומהאי טעמא אמרינן דטבחייא של טריפה שנתערבה באחרות שבטילה ברוב דאין זה דבר העשוי להתכבד לפני

מאן תנא דכל מילתא דמימלך עליה כה) תרי מילי הוי"ן. כגון כבד **ובשר שכבעה"ב זוה לשלוחו להביא בשר הבשלים נמלך בו אם חפץ בכבד מביא אבל בלא נמלך לא היה מביא כו) והכא דאמר בעה"ב הבא בשר והביא כבד כז) תנן במתני' לא עשה שליחותו מ"כ תרי מילי נינהו: א"ר חסדא דלא כר"ע.** דתנן פרק הנודר מן הירק (נדרים נד.) [הנודר מן הירק] מותר בדלועין דקסבר רבנן דדלועין לאו ירק הוא ור"ע אוסר כח) דקסבר ירק הוא והתם מפרש פלוגתייהו אמרו לו לר"ע והלא אדם אומר לשלוחו אם לדלועין לא היה לו להמלך אלא היה לו ליקח מיד דקא סבר רבנן דכל מילתא דמימלך עליה הבשלים תרי מילי נינהו אמר להו כן כט) דבדי פירוש הביב לסס ר"ע כן דבדיהם לומר מבשם אני מביא ראיה לדברי כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית בתמיה לומר וכי מביב לסס כך ולמה אינו מביב לסס אלא לפי שאין זה מנהג העולם שאם שאל אדם מין אחד אין מביבין לו על מין אחר אלא שהדלועין בכלל ירק הן ואין הקטנית בכלל ירק פירוש הרי לך על כרחך ל) לפיכך מביב לו לא מצאתי אלא דלועין לפי שהדלועין בכלל ירק ואינו מביב לו קטנית לפי שאינו בכלל ירק אלמא קסבר ר"ע דמידי דימלך עליה בשלים נמי לא הוי תרי מילי וא"כ מתני' אתיא דלא כוותיה: **אביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי אימלוכי.** פירוש כיון שלא נמלך והביא כבד שלא לוה לא) אינה מעדת בעה"ב הלכך גבי מעילה לא עשה שליחותו:

קרביים לאו בשר נינהו. לב) ופקא מינה שאם לא היו לאויס לאכילה כי אם לכלבים אין בכך מקח טעות כי אין דרך אדם לאוכלן ואוכליהן לאו בר אינש פירוש האוכלן אינו מבני אדם לג):

ביומא דביבין לד) ליה עיניה עסקינן. דלא אכיל דגים והא דאמר פ' הנודר מן הירק (נ"ז סא:) נוטל שמא לעינא שתם פריך ליה ומשני כאן בתחלת אוכלא כאן לה) בכולה אוכלא יש מפרשים תחלת חולי העין ויש מפרשים אוכלא שעודה כלומר כאן שהדגים לו) בתחלת הסעודה כאן שבאים לז) בכולה הסעודה: **ש"מ** מוסיף **על שליחותו הוי.** בכתובות פרק אלמנה ניזונית (דף נא:) אימא הך בעיא והכי אימא מינבעיא להו אמר לשלוחו זבין לי ליתכא ואזל וזבן כורא מאי מוסיף על דבריו הוי וליתכא מיהא קנה אי אלמא מעביר על דבריו הוי וליתכא נמי לא קני וס"ג במתני' כי אמר לשלוחו תן לשם אחד והוא אומר טול שתים אי בהשיא לכתובות הוי מעביר על דבריו לח) הכא הוה לן לממר לא עשה שליחותו לט) והתם בכתובות (ג"ז שם) מייתי לה להיפך דהכא א"ל דאמר לא עשה מ) מדעתי פירש לשם הראשון לדעת בעה"ב כאשר נותי והשניה מא) מדעתו והשם נטלו שלם הראשון בתורת שליחות בעה"ב והשניה בתורת שליחות השליח והג' לדעתם) וכן פירשו בנתילתן: מהו דתימא עיקר שליח שליחותיה דבעה"ב. פירוש אפילו כי אמר מב) מדעתיה קמ"ל:

גמ' מאן תנא דכל מילתא אדמימלך עלה שליח תרתי מילי הויין א"ר חסדא דלא כר"ע בדתנן הנודר מן הירק מותר בדילועין ור"ע אוסר גאביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי אימלוכי כי אמרו רבנן קמיה דרבא אמר להו שפיר קאמר נחמני מאן תנא דפליג עליה דר"ע רשב"ג היא דתניא דהנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ואסור בראש וברגלים בקנה ובכבד ובלב ואסור בבשר עופות ומותר בבשר דגים וחגבים רשב"ג מתיר בראש וברגלים בקנה ובכבד בבעופות ובדגים ובחגבים וכן היה רשב"ג אומר קרביים לאו בשר הן ואוכליהן לאו בר אינש ולת"ק מ"ש בבשר עופות משום דרגיל אינש דאמר לא גאשכחי בשרא דחיותא ואתאי בשרא דציפרא אי הכי נמי עביד אינש למימרא לא אשכחי בשרא דחיותא ואתאי דגים אמר דרב פפא ביום הקזה עסקינן דלא אכיל אינש דגים אי הכי ציפרא נמי הלא) ניכול דאמר שמואל הבדמסורה ואכל ציפרא פרח ליביה כציפרא ועוד תניא אין מקיזין דם לא על הדגים ולא על העופות ולא על בשר מליח אלא אמר דרב פפא ביומא דכייבין ליה עיניה עסקינן דלא אכיל דגים: אמר לן תן לו חתיכה כו': שמע מינה זדמוסיף על שליחותו הוי שליח אמר רב ששת דאמר שליח טדטול אחת ואחת מדעתו ואחת מדעתי

מילי דמימלך עליה שליחא תרי מילי נינהו: **רשב"ג היא דתנן הנודר מן הבשר וכו' רשב"ג מתיר בראש וברגלים בקנה ובכבד.** אלמא דקסבר תרי מילי נינהו: **קרביים לאו בשר ואוכליהן לאו בר נש.** כלומר האוכלן וקונה אותם בדמי שאר בשר שאם יכול לקנות ליטרא בשר בזוז ומניח הבשר ולוקח ליטרא קרביים בזוז לאו בר אינש יבאלא כל אדם: **ולת"ק מ"ש בשר עופות.** דאסר טפי מבשר דגים משום דרגיל וכו' ומין בשר הוא ולהכי אוסר: **אמר רב פפא.** מש"ה יגאסור בבשר עופות משום דביום הקזה עסקינן דנדר דכי נדר בכל בשר שראוי לו לאכול בו ביום יד) אבל אינו רגיל לו בו ביום הקזה ולא לא נדר טו) כגון דגים: **אי הכי אמאי אסור בעופות ליפרא נמי ניכול דאמר שמואל האי מאן דמסורה.** שהקיז דם בכתפיה ואכיל ליפרא וכו' אלמא דלא אכיל בהוא יומא ולא נדר מיניה. ובהכי פסקים דכתיב בהו ליפרא נמי לא ניכול[טז] מש"ה ליפרא נמי לא רגיל אינש למיכל ביום הקזה ולא נדר מיניה: **על בשר מליח.** יז) במלח שני ימים ולילה אחת דשוב אינו מביב את הנפש: **אלא אמר רב פפא.** להכי יח) (אינו) אסור לא) בבשר עופות דנדר מן הבשר ביומא דכייבין ליה עיניה יט) שהוא אינו אוכל דגים שקשים לעינים אבל כל מין בשר אפי' בשר עופות אכיל הלכך נאסר בכל מין בשר שראוי לו לאכול ומותר בדגים. והא דאמרינן במסכת נדרים (דף נד:) כ) קימון נו"ן סמ"ך עי"ן דמשמע מלמא דלא דכולו מין בשר הוא כיון דמימלך עליה תרי מילי נינהו דמתני' נמי מכי מטמע דתרי מילי נינהו מדקתני הסליח מעל דאי מדא מלתא נינהו שליח אמאי מעל הא קא עביד שליחותו של בעה"ב אלא מדקאמר מעל אלמא דתרי מילי נינהו ומני היא כא) הא: **אמר רב חסדא דלא כר"ע היא דתנן הנודר מן הירק מופר בדילועין ור"ע אופר.** דקסבר מין אחד הן ואמרינן בגמ' נדרים(ד) אמרו לו לר"ע והלא אדם אומר לו לר"ע לא אמר אדם לשלוחו אם לדלועין לא היה לו להמלך אלא היה לו ליקח מיד דקא סבר רבנן דכל מילתא דמימלך עליה הבשלים תרי מילי נינהו אמר להו כן כט) דבדי פירוש הביב לסס ר"ע כן דבדיהם לומר מבשם אני מביא ראיה לדברי כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית בתמיה לומר וכי מביב לסס כך ולמה אינו מביב לסס אלא לפי שאין זה מנהג העולם שאם שאל אדם מין אחד אין מביבין לו על מין אחר אלא שהדלועין בכלל ירק הן ואין הקטנית בכלל ירק פירוש הרי לך על כרחך ל) לפיכך מביב לו לא מצאתי אלא דלועין לפי שהדלועין בכלל ירק ואינו מביב לו קטנית לפי שאינו בכלל ירק אלמא קסבר ר"ע דמידי דימלך עליה בשלים נמי לא הוי תרי מילי וא"כ מתני' אתיא דלא כוותיה: **אביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי אימלוכי.** פירוש כיון שלא נמלך והביא כבד שלא לוה לא) אינה מעדת בעה"ב הלכך גבי מעילה לא עשה שליחותו:

קרביים לאו בשר נינהו. לב) ופקא מינה שאם לא היו לאויס לאכילה כי אם לכלבים אין בכך מקח טעות כי אין דרך לאוכלן ואוכליהן לאו בר אינש פירוש האוכלן אינו מבני אדם לג):

ביומא דביבין לד) ליה עיניה עסקינן. דלא אכיל דגים והא דאמר פ' הנודר מן הירק (נ"ז סא:) נוטל שמא לעינא שתם פריך ליה ומשני כאן בתחלת אוכלא כאן לה) בכולה אוכלא יש מפרשים תחלת חולי העין ויש מפרשים אוכלא סעודה כלומר כאן שהדגים לו) בתחלת הסעודה כאן שבאים לז) בכולה הסעודה: **ש"מ** מוסיף **על שליחותו הוי.** בכתובות פרק אלמנה ניזונית (דף נא:) אימא הך בעיא והכי אימא מינבעיא להו אמר לשלוחו זבין לי ליתכא ואזל וזבן כורא מאי מוסיף על דבריו הוי וליתכא מיהא קנה אי אלמא מעביר על דבריו הוי וליתכא נמי לא קני וס"ג במתני' כי אמר לשלוחו תן לשם אחד והוא אומר טול שתים אי בהשיא לכתובות הוי מעביר על דבריו לח) הכא הוה לן לממר לא עשה שליחותו לט) והתם בכתובות (ג"ז שם) מייתי לה להיפך דהכא א"ל דאמר לא עשה מ) מדעתי פירש לשם הראשון לדעת בעה"ב כאשר נותי והשניה מא) מדעתו והשם נטלו שלם הראשון בתורת שליחות בעה"ב והשניה בתורת שליחות השליח והג' לדעתם) וכן פירשו בנתילתן: מהו דתימא עיקר שליח שליחותיה דבעה"ב. פירוש אפילו כי אמר מב) מדעתיה קמ"ל:

מדקתני כולן מעלו דמשמע דבעל הבית נמי מעל מכלל דסבירא ליה לתנא דמתני' דשליח לא עקר שליחותו דבעה"ב מא) אלמא מוסיף על דבריו הוא דהוי דאי הוי עוקר שליחותו לא היה בעה"ב מועל אלא ודאי מוסיף על שליחותו הוא ותפשטו מהכא הא דמיבעיא לן בגמרא כתובות (דף נא:): **האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דאתרעא וזבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמרינן מוסיף על דבריו של משלח הוי ולא עקר שליח שליחותיה וקנה** מב) (שליח כוליה כורא) **לו** עובר על דבריו הוי ולא קנה הלוקח כלום: **אמר רב ששת.** מהכא לא מיפשטו להכא דהיינו טעמא דבעל הבית נמי מעל דמשום דאמר שליח מדעתו דהכי אמר שליח לאורחים טלו לכם שתי חתיכות מג) אחד מדעתו של בעל הבית ואידך מדעתי ואידך לקחו מדעתן דהכא ודאי מוסיף הוי ואיתפנידא שליחותיה ולכך מעל. וכי תימא מד) (אי הכי) הא פשיטא דבעל הבית מעל: **מאן תנא דכל מילתא דמימלך ביה שליחא פרסי מילי נינהו.** הי"ק מני מתני' דמשמע כל מלתא דלריך לשליחא לאימלוכי עליה ולשאול מבעל הבית אם יקחהו במקום אותו שלוחו[יז] אם לאו כגון שאם שלוחו בעה"ב ליקח לו בשר מן השוק ולא מצא אלא כבד אי שעכשיו לריך לחזור לו לשואלו אם יקחנו אם לאו דאע"ג דכולו מין בשר הוא דמימלך עליה תרי מילי נינהו דמתני' דמימלך עליה תרי מילי נינהו מדקתני הסליח מעל דאי מדא מלתא נינהו שליח אמאי מעל הא קא עביד שליחותו של בעה"ב אלא מדקאמר מעל אלמא דתרי מילי נינהו ומני היא: **אמר רב חסדא דלא כר' עקיבא דתנן הנודר מן הירק מותר בדילועין ור"ע אוסר.** דקסבר ממין אחד הן ואמרינן בגמ' נדרים(ד) אמרו לו לר"ע והלא אדם אומר לו לר"ע לא אמר אדם לשלוחו אם לדלועין לא היה לו להמלך אלא היה לו ליקח מיד דקא סבר רבנן דכל מילתא דמימלך עליה הבשלים תרי מילי נינהו אמר להו כן כט) דבדי פירוש הביב לסס ר"ע כן דבדיהם לומר מבשם אני מביא ראיה לדברי כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית בתמיה לומר וכי מביב לסס כך ולמה אינו מביב לסס אלא לפי שאין זה מנהג העולם שאם שאל אדם מין אחד אין מביבין לו על מין אחר אלא שהדלועין בכלל ירק הן ואין הקטנית בכלל ירק פירוש הרי לך על כרחך ל) לפיכך מביב לו לא מצאתי אלא דלועין לפי שהדלועין בכלל ירק ואינו מביב לו קטנית לפי שאינו בכלל ירק אלמא קסבר ר"ע דמידי דימלך עליה בשלים נמי לא הוי תרי מילי וא"כ מתני' אתיא דלא כוותיה: **אביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי אימלוכי.** פירוש כיון שלא נמלך והביא כבד שלא לוה לא) אינה מעדת בעה"ב הלכך גבי מעילה לא עשה שליחותו:

קרביים לאו בשר נינהו. לב) ופקא מינה שאם לא היו לאויס לאכילה כי אם לכלבים אין בכך מקח טעות כי אין דרך לאוכלן ואוכליהן לאו בר אינש פירוש האוכלן אינו מבני אדם לג):

ביומא דביבין לד) ליה עיניה עסקינן. דלא אכיל דגים והא דאמר פ' הנודר מן הירק (נ"ז סא:) נוטל שמא לעינא שתם פריך ליה ומשני כאן בתחלת אוכלא כאן לה) בכולה אוכלא יש מפרשים תחלת חולי העין ויש מפרשים אוכלא סעודה כלומר כאן שהדגים לו) בתחלת הסעודה כאן שבאים לז) בכולה הסעודה: **ש"מ** מוסיף **על שליחותו הוי.** בכתובות פרק אלמנה ניזונית (דף נא:) אימא הך בעיא והכי אימא מינבעיא להו אמר לשלוחו זבין לי ליתכא ואזל וזבן כורא מאי מוסיף על דבריו הוי וליתכא מיהא קנה אי אלמא מעביר על דבריו הוי וליתכא נמי לא קני וס"ג במתני' כי אמר לשלוחו תן לשם אחד והוא אומר טול שתים אי בהשיא לכתובות הוי מעביר על דבריו לח) הכא הוה לן לממר לא עשה שליחותו לט) והתם בכתובות (ג"ז שם) מייתי לה להיפך דהכא א"ל דאמר לא עשה מ) מדעתי פירש לשם הראשון לדעת בעה"ב כאשר נותי והשניה מא) מדעתו והשם נטלו שלם הראשון בתורת שליחות בעה"ב והשניה בתורת שליחות השליח והג' לדעתם) וכן פירשו בנתילתן: מהו דתימא עיקר שליח שליחותיה דבעה"ב. פירוש אפילו כי אמר מב) מדעתיה קמ"ל:

מדקתני כולן מעלו דמשמע דבעל הבית נמי מעל מכלל דסבירא ליה לתנא דמתני' דשליח לא עקר שליחותו דבעה"ב מא) אלמא מוסיף על דבריו הוא דהוי דאי הוי עוקר שליחותו לא היה בעה"ב מועל אלא ודאי מוסיף על שליחותו הוא ותפשטו מהכא הא דמיבעיא לן בגמרא כתובות (דף נא:): **האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דאתרעא וזבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמרינן מוסיף על דבריו של משלח הוי ולא עקר שליח שליחותיה וקנה** מב) (שליח כוליה כורא) **לו** עובר על דבריו הוי ולא קנה הלוקח כלום: **אמר רב ששת.** מהכא לא מיפשטו להכא דהיינו טעמא דבעל הבית נמי מעל דמשום דאמר שליח מדעתו דהכי אמר שליח לאורחים טלו לכם שתי חתיכות מג) אחד מדעתו של בעל הבית ואידך מדעתי ואידך לקחו מדעתן דהכא ודאי מוסיף הוי ואיתפנידא שליחותיה ולכך מעל. וכי תימא מד) (אי הכי) הא פשיטא דבעל הבית מעל:

מאן תנא דכל מילתא דמימלך עליה כה) תרי מילי הויין. כגון כבד **ובשר שכבעה"ב זוה לשלוחו להביא בשר הבשלים נמלך בו אם חפץ בכבד מביא אבל בלא נמלך לא היה מביא כו) והכא דאמר בעה"ב הבא בשר והביא כבד כז) תנן במתני' לא עשה שליחותו מ"כ תרי מילי נינהו: א"ר חסדא דלא כר"ע.** דתנן פרק הנודר מן הירק (נדרים נד.) [הנודר מן הירק] מותר בדלועין דקסבר רבנן דדלועין לאו ירק הוא ור"ע אוסר כח) דקסבר ירק הוא והתם מפרש פלוגתייהו אמרו לו לר"ע והלא אדם אומר לו לר"ע לא אמר אדם לשלוחו אם לדלועין לא היה לו להמלך אלא היה לו ליקח מיד דקא סבר רבנן דכל מילתא דמימלך עליה הבשלים תרי מילי נינהו אמר להו כן כט) דבדי פירוש הביב לסס ר"ע כן דבדיהם לומר מבשם אני מביא ראיה לדברי כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית בתמיה לומר וכי מביב לסס כך ולמה אינו מביב לסס אלא לפי שאין זה מנהג העולם שאם שאל אדם מין אחד אין מביבין לו על מין אחר אלא שהדלועין בכלל ירק הן ואין הקטנית בכלל ירק פירוש הרי לך על כרחך ל) לפיכך מביב לו לא מצאתי אלא דלועין לפי שהדלועין בכלל ירק ואינו מביב לו קטנית לפי שאינו בכלל ירק אלמא קסבר ר"ע דמידי דימלך עליה בשלים נמי לא הוי תרי מילי וא"כ מתני' אתיא דלא כוותיה: **אביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי אימלוכי.** פירוש כיון שלא נמלך והביא כבד שלא לוה לא) אינה מעדת בעה"ב הלכך גבי מעילה לא עשה שליחותו:

קרביים לאו בשר נינהו. לב) ופקא מינה שאם לא היו לאויס לאכילה כי אם לכלבים אין בכך מקח טעות כי אין דרך לאוכלן ואוכליהן לאו בר אינש פירוש האוכלן אינו מבני אדם לג):

ביומא דביבין לד) ליה עיניה עסקינן. דלא אכיל דגים והא דאמר פ' הנודר מן הירק (נ"ז סא:) נוטל שמא לעינא שתם פריך ליה ומשני כאן בתחלת אוכלא כאן לה) בכולה אוכלא יש מפרשים תחלת חולי העין ויש מפרשים אוכלא סעודה כלומר כאן שהדגים לו) בתחלת הסעודה כאן שבאים לז) בכולה הסעודה: **ש"מ** מוסיף **על שליחותו הוי.** בכתובות פרק אלמנה ניזונית (דף נא:) אימא הך בעיא והכי אימא מינבעיא להו אמר לשלוחו זבין לי ליתכא ואזל וזבן כורא מאי מוסיף על דבריו הוי וליתכא מיהא קנה אי אלמא מעביר על דבריו הוי וליתכא נמי לא קני וס"ג במתני' כי אמר לשלוחו תן לשם אחד והוא אומר טול שתים אי בהשיא לכתובות הוי מעביר על דבריו לח) הכא הוה לן לממר לא עשה שליחותו לט) והתם בכתובות (ג"ז שם) מייתי לה להיפך דהכא א"ל דאמר לא עשה מ) מדעתי פירש לשם הראשון לדעת בעה"ב כאשר נותי והשניה מא) מדעתו והשם נטלו שלם הראשון בתורת שליחות בעה"ב והשניה בתורת שליחות השליח והג' לדעתם) וכן פירשו בנתילתן: מהו דתימא עיקר שליח שליחותיה דבעה"ב. פירוש אפילו כי אמר מב) מדעתיה קמ"ל:

מדקתני כולן מעלו דמשמע דבעל הבית נמי מעל מכלל דסבירא ליה לתנא דמתני' דשליח לא עקר שליחותו דבעה"ב מא) אלמא מוסיף על דבריו הוא דהוי דאי הוי עוקר שליחותו לא היה בעה"ב מועל אלא ודאי מוסיף על שליחותו הוא ותפשטו מהכא הא דמיבעיא לן בגמרא כתובות (דף נא:): **האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דאתרעא וזבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמרינן מוסיף על דבריו של משלח הוי ולא עקר שליח שליחותיה וקנה** מב) (שליח כוליה כורא) **לו** עובר על דבריו הוי ולא קנה הלוקח כלום: **אמר רב ששת.** מהכא לא מיפשטו להכא דהיינו טעמא דבעל הבית נמי מעל דמשום דאמר שליח מדעתו דהכי אמר שליח לאורחים טלו לכם שתי חתיכות מג) אחד מדעתו של בעל הבית ואידך מדעתי ואידך לקחו מדעתן דהכא ודאי מוסיף הוי ואיתפנידא שליחותיה ולכך מעל. וכי תימא מד) (אי הכי) הא פשיטא דבעל הבית מעל:

עין משפט נר מצוה

א מיי' פ"ט מהל' נדרים הלכה ו טור ס"ע ר"ל סימן ריח סעיף ח: **ב** מיי' שם הלכה י טוש"ע שם סעיף ד: **ג** מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם ס"ח: **ד** מיי' פ"ז מהלכות מעילה הלכה ח:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלא וכו' אינו אסור אלא בכבר עופות:

מוסף רש"י

ור"ע אומר. דקסבר דלועין בכלל ירק (נדרים נד.) ומ' ר"ע הא אמר כבר בכלל בבר הוי, דמילתא דמימלך עליה בלים מיביה הוא, וה"ע אע"ג דלא דמימלך הבשתא אומרים הוא לאימלוכי, דכי אמר מן בבר לאוכלן ולא היה לו בבר אלא בבר, דרבו לומר לון לי בבר אלא בבר, דרבו לומר לון לי אלא בבר בבר, ולכן לא עשה שליחותו ופשע ונלים מעל, אע"ג דס"ל דמין בבר הוי (שם נד:). כי אמרו רבנן. אמר מיבולא דקא אמר בשר. בין בבמה ובין מיה (שם). **ואסור בראש כו'.** לבל הני מיני בבר דגים, ואפילו בבר (שם). רשב"ג מתיר בראש כו'. דקסבר לאו מינא דבבר הוי, אבל בקרביים הבל מודו דמין בבר הוו הואיל ואינם בהו שומן טפי מבל הבר מהאם ובבבר ואבל, והיינו דפליג עליה בד"ר. דקסבר בבר לאו מין בבר וד"ע בבר מיביה הוא (שם). וכן היה רשב"ג אומר. שמעתא אחריתי (שם). **לאו בר אינישא.** דבבלה דעמו אבל בני אדם (שם). **ואתאי דגים.** ואמאי בבר עופות (שם). **טול אחת מדעתו.** אל בעל הבית והכי עשה בה שליחותו (בתובות לח:).

שיטה מקובצת

אמר רב חסדא דלא כר"ע. בתוס' ס"י דלא כר"ע דאי ר"ע שליחותיה בעבד וא"כ ימעול בעל הבית תימה דאמרי' בנדרים ומודה ר"ע לענין מלקות דאינו לוקה וא"כ גם לר"ע מתוקם שפיר דלא מעל בעל הבית וי"ל דאי ת"ל כר"ע מ"מ לא למעול שליח כיון דמספקא ליה דבמתני' קתני שליח מעל [קפנ זה נד' עפ"י נוסחת כת"י הר"ש עדני, ובנדפס הנוסחא משובשת]:

רבינו גרשום

מאן תנא דכל מילתא דמימלך עליה שליח תרתין מילי נינהו. הכי קאמר מני מתניתין דמשמע דכל מילתא דצריך לשליחא לאימלוכי עליה לשאול מבעה"ב אם לוקחו תמורת אותו שצוהו אם לאו כגון שאם צוהו בעה"ב ליקח בשר מן השוק ולא מצא אלא כבד אי ראש דהשתא צריך לחזור אצלו ולשואלו אם יקחנו אם לאו אע"ג דכולו מין בשר הוא כיון דמימלך עליה תרי מילי נינהו, דבמתניתין נמי הכי משמע דתרי מילי נינהו מדקתני השליח מעל דאי חדא מילתא נינהו שליח אמאי מעל הא קא עביד שליחותו של בעה"ב אלא מדקאמר מעל אלמא דתרי מילי נינהו ומני היא: **אמר רב חסדא דלא כר' עקיבא דתנן הנודר מן הירק מותר בדילועין ור"ע אוסר.** דקסבר דלועין לאו ירק הוא, ומקבל דלועין הוא לאימלוכי, דכי אמר מן בבר לאוכלן ולא היה לו בבר אלא בבר, דרבו לומר לון לי אלא בבר בבר, ולכן לא עשה שליחותו ופשע ונלים מעל, אע"ג דס"ל דמין בבר הוי (שם נד:). כי אמרו רבנן. אמר מיבולא דקא אמר בשר. בין בבמה ובין מיה (שם). **ואסור בראש כו'.** לבל הני מיני בבר דגים, דקסבר לאו מינא דבבר הוי, אבל בקרביים הבל מודו דמין בבר הוו הואיל ואינם בהו שומן טפי מבל הבר מהאם ובבבר ואבל, והיינו דפליג עליה בד"ר. דקסבר בבר לאו מין בבר וד"ע בבר מיביה הוא (שם). **ואתאי דגים.** ואמאי בבר עופות (שם). **טול אחת מדעתו.** אל בעל הבית והכי עשה בה שליחותו (בתובות לח:).

שינויי נוסחאות

א) בקנה ובבכד נכנ"ל נוסף: ובעופות. וגלאה בעעות הוא) והכי היה. כל"ל (מ"מ), **ב)** בלא אשכחית (מ"מ), **ג)** בנדרים נד: תגי' אביי (מ"ה), **ד)** ס"פ ל"ג (מ"ה), **ה)** גי' הערוך (ערך סבר) סבר ואכל. ועיין בע"ז מט. תלת לאיסורי (מ"ה), **ו)** בנדרים נד: תגי' אביי (מ"ה), **ז)** מוסיף על שליחותו הוי אמר רב ששת. כל"ל (מ"מ), **ח)** דאמר שליח טולו אחת. וכפ"י דאמר שליח טולו מדעתו מהו דתימא (מ"מ), **ט)** שלוחו דבר אחר (צי"ק), **י)** ומני היא (מ"מ), **יא)** לאיסורי כל"ל דמי לא (מ"מ וצי"ק), **יב)** נדל"ל ובטלה דעתו אצל (מ"מ), **יג)** מש"ה מותר בבבר דגים (מ"מ וצי"ק), **יד)** בו ביום נדר (מ"מ), **טו)** לא נדר להכי מותר בדגים (מ"מ), **טז)** לא ניכול פירושא הכי ליפרא (מ"מ). וכמ"ש הבית ג"ל מפרש ליפרא. וגי' ל"ק משמע הכי ליפרא, **יז)** בסר מלא שנשתהא במלח וגי' ל"ק משמע הכי ליפרא, **יח)** לסר אסור בל"ל (מ"מ). וכן הבית במ"ב כפס ס"ל דל"ג 'אינו'. וגי' ל"ק לסר אינו אסור בבבר דגים, **יט)** שאינו אוכל (מ"מ), **כ)** בתמילת אוכלא (מ"מ וצי"ק), **כא)** אלא מוסיף על דבריו (מ"מ), **כב)** וקנה שלית טוליה טולו עובר על דבריו הוי וקנה הלתך [בדפוס"ל הגי' וקנה הלוקח, והטעמא בהש"ל שלפנינו הוא עפ"י דפוס בפד"מ מ"ס]. וגי"כ, נראה שכל"ל וקנה מיהא הלתך אז עובר על דבריו הוא ולתך נמי לא קני וכן מתנו הוי (ד"ה ס"ל מ"מ) וכן מפורש בהבית בפ' אלמנה ניזונת (מ"מ), ובעין זה הגיה בל"ק וליתהא מיהא קני לוקח או עבר על דבריו הוי, **כג)** תמיכות חדא (מ"מ), **כד)** לי הכי הוא (מ"מ), וכ"ק ממק תיבות אלו, **כה)** עליה כלומר דבר שמתוך הסתם לא נשמע שיהא בתוך הכלל ולא מוציא מן הכלל שהשליח צריך לימלך ולישאל עליו אם אתה רוצה אם לאו וכפ"ל ומתמלך ד"ה תרי מילי (מ"מ), **כו)** תניא דבמתני' דאמר (מ"מ), **כז)** והניח ככד אמרינן דלא עשה שליחותו (מ"מ), **כח)** לומר אם דמשמע בפרק כל הבשר דקסבר (מ"מ), **כט)** כן הדבר (מ"ה), **ל)** דלפיכך (צי"ק), **לא)** שלא לוה א"כ שיהא (מ"מ), **לב)** וכ"מ דלאו בשר נינהו פירושו דלאו לפוס לאכילה כ"ל לכלים ואין כבלן מקח טעות כי רק אין דרך (צי"ק), **לג)** אלא דבא מעשה לפני ריב"א בקוקבן של תרנגולת של בגילה שנתערבה באחרות ואמר ריב"א דצ"ל דבטל דלא הוי דבר עשוי להתכבד לפני האורחים כדאמר הכא האוכלא לאו בר אינישא ומהאי טעמא אמרינן דטבחייא של טריפה שנתערבה באחרות שבטילה ברוב דאין זה דבר העשוי להתכבד לפני

לד) נדרים נד. תולין דף:, **לה)** נדרים נד. כל. כל הסוגיא, **לו)** מתוכות נח: [עי' תוס' זבחים נד. ד"ה אלא כמעביר], **לז)** [דף נח.], **לח)** ע"פ בהרי"ן, **לט)** ובתוס' כתובות כתבו דמה שהן נוטלין מדעתן מ"ל לפרס דומיה הן נוטלין מדעתן וע"ש,

מהו דתימא וכו' ולא למעול בעב"ב קמ"ל. כיון דאמר ר' טולי מדעתו של בעב"ב היינו שליחותיה ומעל: **מתני' דלוסקמא.** טליקא דסקיו"ו סקורין ס"ל בגע"ז: **אע"פ שאמר בעב"ב לא היה בלבי.** מאותו מקום שהבאת לי: **אלא מזה.** האחר: **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליחותו, ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים: **לא עשו שליחותן.** ששינו בעה"ב לא מעל והן לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנווני מעל לכשיוציא לכשיתחנה איפור לית בעה"ב משום דמעילה לא נהנה אלא בשגגת דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הוראל והוא אינו יודע דשל הקדש הוא והויא גביה שגגה: אלא **ביצד יעשה.** בעה"ב כשנזכר לו שיציל את החנווני נמי ממעילה: **נוטל פרוטה או כלים.** של חולין **ואומר כו': הא לאו בני שליחות אינן.** חש"ו אמאי בעה"ב מעל: **עשאוהו כמעמן של ידים:** [דתנן] מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה **משיזיעו זיעת המעמן.** מחמת המעטן שמונחין בו ברוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה: **אבל לא זיעת הקופה.** שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן ההיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה, מ"מ מיהת זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמפיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא (הם) הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: **ור' יוחנן אמר** מהא דתנן **נתנו ע"ג הקוף וקתני ר"י** הקוף וקתני הרי זה **עירוב אלבא דאיתעבידא שליחותיה.** אע"ג דלאו בר דעת הוי: **הכי נמי.** גבי חרש כו': **אע"ג דלא אידכר שליח.** לא מעל שליח אלא חנווני: **ורבינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל.** שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: **אמר רב ששת מתני'.** היינו טעמא דחנווני לחוד מעל: **כשנזכרו שניהם.** בעה"ב ושליח החנווני לא נזכר, והא דאמר הכא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד והיינו דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרמים תחלים בשעה: **נתן לו פרוטה או כלים** אלא דאיתעבידא שליחותיה דבעה"ב ושליחותיה דבעה"ב דמפיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא (הם) הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: **ור' יוחנן אמר** מהא דתנן **נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלבא דאיתעבידא שליחותיה.** אע"ג דלאו בר דעת הוי: **הכי נמי.** גבי חרש כו': **אע"ג דלא אידכר שליח.** לא מעל שליח אלא חנווני: **ורבינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל.** שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: **אמר רב ששת מתני'.** היינו טעמא דחנווני לחוד

אמר לו הבא לי מן החלון [יט]**והביא לו (מן הדלוסקמא) מן הדלוסקמא**

והביא לו (מן החלון) ולא פירש לו מי זה מלון ואיזו דלוסקמא

ולשם היו הרבה מלונות ומו הרבה [כ]**דלוסקמות אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי אלא מזה והביא מזה בעה"ב מעל אבל אם אמר לו הבא לי מן החלון והביא לו מן הדלוסקמא או מן הדלוסקמא והביא לו מן החלון** [כא]**השליח מעל** [כב]**שלח ביד חרש שוטה וקטן אם עשו** [כג]**שליחותו בעה"ב מעל לא עשו** [ג] **שליחותו חנווני מעל** [ג.ג]**שלח ביד פקח ונזכר עד שלא הגיע אצל חנווני חנווני מעל לכשיוציא כיצד** [ד]**יעשה נוטל פרוטה או כלי ואומר פרוטה שלי הקדש בכל מקום שהוא מחולל על זה שהחקדש נפדה בכספ ובשוה כספ: גמ'** [ז] **מאי קמ"ל** [ז]**דברים שבלב אינם דברים: שילח ביד חרש שוטה וקטן אם עשו** [ח] **[כו']: והא לאו בני שליחותא נינהו** א"ר אלעזר עשאום כמעטן של זיתים [ט]**דתנן** [י]**הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן ולא זיעת הקופה רבי יוחנן אמר כאותה ששנינו**[יא]**: נתנו ע"ג הקוף והוליכו או ע"ג הפיל** [יב]**והוליכו**[יג] **(ואמר לאחר לקבלו ממנו) הרי זה עירוב אלמא קא עבדא שליחותיה ה"נ איתעביד שליחותיה: שלח ביד פקח [וכו']: ואע"ג דלא אידכר שליח ורמינהי** [יד]**נזכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל** [טו] **(נזכרו שניהם חנווני מעל) א"ר ששת מתני' (נמי)** [טז]**כשנזכרו שניהם: מתני' נתן לו פרוטה** [יז] **אמר לו הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והבא לו** [יח] **בכולה פתילות או בכולה נרות או שאמר לו הבא לי בכולה נרות או בכולה פתילות והלך והביא בחציה נרות ובחציה פתילות שניהם לא מעלו אבל אם אמר לו הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני ובחציה פתילות ממקום פלוני והלך והביא לו נרות ממקום פתילות ופתילות ממקום נרות השליח מעל** [יט]**נתן לו שתי פרוטות ואמר לו לך והבא לי אתרוג והלך והביא לו באחת אתרוג ובאחת רימון שניהם מעלו רבי יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו אתרוג גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע** [כ]**נתן לו דינר זהב ואמר לו לך והבא לי חלוק**

מהו דתימא עקר שליח שליחותיה דבעה"ב ולא למעול קמ"ל: **מתני'** [כא]**אמר לו** [א]**הבא לי מן החלון או מן** [ב]**הדלוסקמא והביא לו אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי אלא מזה והביא מזה בעה"ב מעל אבל אם אמר לו הבא לי מן החלון והביא לו מן הדלוסקמא או מן הדלוסקמא והביא לו מן החלון** [ג]**השליח מעל** [ב]**שלח ביד חרש שוטה וקטן אם עשו** [ג]**שליחותו בעה"ב מעל לא עשו** [ג] **שליחותו חנווני מעל** [ג.ג]**שלח ביד פקח ונזכר עד שלא הגיע אצל חנווני חנווני מעל לכשיוציא כיצד** [ד]**יעשה נוטל פרוטה או כלי ואומר פרוטה שלי הקדש בכל מקום שהוא מחולל על זה שהחקדש נפדה בכספ ובשוה כספ: גמ'** [ז] **מאי קמ"ל** [ז]**דברים שבלב אינם דברים: שילח ביד חרש שוטה וקטן אם עשו** [ח] **[כו']: והא לאו בני שליחותא נינהו** א"ר אלעזר עשאום כמעטן של זיתים [ט]**דתנן** [י]**הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן ולא זיעת הקופה רבי יוחנן אמר כאותה ששנינו**[יא]**: נתנו ע"ג הקוף והוליכו או ע"ג הפיל** [יב]**והוליכו**[יג] **(ואמר לאחר לקבלו ממנו) הרי זה עירוב אלמא קא עבדא שליחותיה ה"נ איתעביד שליחותיה: שלח ביד פקח [וכו']: ואע"ג דלא אידכר שליח ורמינהי** [יד]**נזכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל** [טו] **(נזכרו שניהם חנווני מעל) א"ר ששת מתני' (נמי)** [טז]**כשנזכרו שניהם: מתני' נתן לו פרוטה** [יז] **אמר לו הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והבא לו** [יח] **בכולה פתילות או בכולה נרות או שאמר לו הבא לי בכולה נרות או בכולה פתילות והלך והביא בחציה נרות ובחציה פתילות שניהם לא מעלו אבל אם אמר לו הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני ובחציה פתילות ממקום פלוני והלך והביא לו נרות ממקום פתילות ופתילות ממקום נרות השליח מעל** [יט]**נתן לו שתי פרוטות ואמר לו לך והבא לי אתרוג והלך והביא לו באחת אתרוג ובאחת רימון שניהם מעלו רבי יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו אתרוג גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע** [כ]**נתן לו דינר זהב ואמר לו לך והבא לי חלוק**

נתן לו דינר זהב. פי' שהוא כ"ד של כסף: [כ] [לא]**אמר** ר' **אלעזר עשאוהו כמעטן.** פי' דכיון דמיתא ליה לבעה"ב במאי דעביד מס"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא [לב]שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היולא מהן ומקמר בגמ' דמה שיזיעו במעטן משיב משקה להא ניחא ליה ולא [לג]זיעות בקופה פי' דהכהו לא משיב משקה דלא ניחא ליה[לד] כיון דהולך לגאיבוד ויש לתמוה לאמו לא שמעינן מכמה דוכתין דהיא דרשא [לה]יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:) דכיון דניחא ליה אע"ג דאליהו [לו]גופיה לא משיב משקה ולמה ליה לאתויי הך משנה ה"ל לאתויי נמי [לז]בעודהו טל עליו ושמא התם איכא מעשה מיהא בידי שמים להכי אייתי הכא דזיעת הזיתים דממילא ודמיא [לח]לשלח ביד חרש דכממילא דמי

נתן לו דינר זהב. פי' שהוא כ"ד של כסף: [כ] [לא]**אמר** ר' **אלעזר עשאוהו כמעטן.** פי' דכיון דמיתא ליה לבעה"ב במאי דעביד מס"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא [לב]שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היולא מהן ומקמר בגמ' דמה שיזיעו במעטן משיב משקה להא ניחא ליה ולא [לג]זיעות בקופה פי' דהכהו לא משיב משקה דלא ניחא ליה[לד] כיון דהולך לגאיבוד ויש לתמוה לאמו לא שמעינן מכמה דוכתין דהיא דרשא [לה]יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:) דכיון דניחא ליה אע"ג דאליהו [לו]גופיה לא משיב משקה ולמה ליה לאתויי הך משנה ה"ל לאתויי נמי [לז]בעודהו טל עליו ושמא התם איכא מעשה מיהא בידי שמים להכי אייתי הכא דזיעת הזיתים דממילא ודמיא [לח]לשלח ביד חרש דכממילא דמי

כיון שאינן בני שליחות: **נתנו על גבי הקוף והוליכו [או] ע"ג הפיל [והוליכו]** ה"ז עירוב. הקשה ר' אפרים דבפ' בכל מערבין (עירובין לא:) אמרינן אין לו עירוב [לט] ותירץ דהתם מיירי שהקוף עצמו מניחו לשם עירוב אבל הכא מיירי שאמר לאדם ליטלו מעל גבי הקוף ומעל גבי [מ]הגמל לכשיגיעו למקום[מא] ויניחו לשם עירוב וקשה דאם כן לא מייתי הכא מידי כיון [מב]דבר דעת הניחו לכך נראה דהכא מיירי [מג]בעמד ורוחהו שהפיל הניח הפת במקום הנחת [מד]עירוב ואמר תיקנו לי פת אלמא דמתעבד שליחותיה אע"ג דשליח הפיל לאו בר דעת הכי נמי

אבל אמר הבא לי בחציה פרוטה נרות ובחציה פרוטה פתילות ממקום פלוני ובחציה שהביא לו נרות וכו' [מ.מ]. וגי' ל"ק וכתליה פתילות אבל שינה וכו'. והכל ד"ה אחד, **[מה]** שינה בפרוטה מדעת (ש"מ), **[מו]** שינה מעצו. **דבפרוטה אחת עשה שליחותו** ובפרוטה א' שינה: ר' יהודה אומר (ש"מ), **[מז]** כאן מסר ד"ה ואמר לו הבא לי חלוק. פי' בכל דינר זהב הלך והביא בשלם מלוק ובשלם עלים פי' בשלשה פלעים שסם י"ב דינר כסף (נ"ש: דינריס) וקשה דהכא משמע שהדינר של זהב היה שוה כ"ד דינר של כסף בלבד ובפ' הזהב (ב"מ מד:) משמע שוה כ"ה דינר. ופי' ר"ש דאותה דינר הוא לקולבן ולהכרע וא"ש ומ"מ קשה דהכא משמע שהדינר של זהב היה שוה כ"ד דינר של כסף לכל הפחות וכמו כן הזקוק לכן של זהב היה שוה כ"ד זקוקים לכסף ובקשה איתר חלבו כ"כ דעתה אין הזקוק לזהב שוה יותר מעשרים נ"ש: משמעתא זקוקים ר"ל דהדינר של זהב היה עד כפלים מעל כסף לפי המשקל וא"כ לפי הסתכון דעתה נמי הוא שוה עשרים ואם היו לו שוה כ"ד אין זה שיעור רב נ"ש: זהב) יותר מלפי וכן משמע בכל מקום אלמדר' בעוני דינר זהב ואמאי נקט דינר זהב נ"ש: של זהב) לימא בעוני דינר אמאמא אלא ש"מ דהדינר של זהב היה עד יותר מעל כסף ולכך נקט של זהב (ש"מ), **[מח]** ד"ה זו ד"ה נתנו שיעים לעל לפני ד"ה הכא לו (צ"ק), **[מט]** הוא כלי שמשמין (ש"מ), **[נ]** ולא דעת הקופה (ש"מ), **[נא]** דלא נ"ש: דלא) ניחא ליה ביה כיון (ש"מ), **[נב]** דיותן (ש"מ), **[נג]** אע"ג דאיהו לא יהיב משיב משקה (ש"מ), וגי' ל"ק אע"ג דאיהו לא הוי משקה משקה, **[נד]** נמי עודהו טל עליו ושמא הדרי זה בכי יותן וי"ל דהתם אינא מעשה (ש"מ), וגי' ל"ק הכל עליו ושמא הדרי זה בכי יותן ומא, **[נה]** ודמיא לשולח ביד (ש"מ), **[נו]** עירוב ומוכה התם דע"כ גרסינן אין זה עירוב ומיקן (ש"מ), **[נז]** מכל הפיל לכשיגיעו (ש"מ), **[נח]** למקום הנחת העירוב ויניחו שם וקשה כל"ל **[נט]** כיון שבר דעת (ש"מ), **[נ]** בעומד ורואה (ש"מ), **[נא]** במקום הנחת העירוב ואמר הרואה מיקנו (ש"מ),

א ב מיי' פ"ז מהל' מעילה הלכה ח: **ג** מיי' שם הלכה ס: **ד** מיי' שם הלכה ו: **ה** [מיי' שם הל' ו טוש"ע י"ד סימן רלב סעיף יד]: **ו** מיי' פי"א מהלכות מתנות אלמלין הלכה ח ומחכמים: **ז** מיי' פ"ו מהלכות עירובין הלכה כב טוש"ע א"ח סימן תנ סעיף ח: **ח ט** מיי' פ"ז מהל' מעילה הלכה ס: **י** מיי' שם הלכה ג: **כ** מיי' שם הלכה ד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' על גבי הפיל והוליכו ה"ז עירוב אלמא איתעבידא שליחותיה: **(ב)** רש"י ד"ה החנווני וכו' קודם שהגיעה ליד החנווני הבעה"ב לא מעל דכיון דמזכר כ"ל ותינות החנווני מעל ולא בעה"ב ולא שליח ממתק: **(ג)** ד"ה אלא וכו' שיוציא לה בעה"ב: **(ד)** ד"ה אבל לא וכו' האי מכם שוטה וקטן נמי אע"ג:

לעזי רש"י

טסק"א [טשק"א]. תיק.

מוסף רש"י

הבא לי מן החלון. מעות. והיו שם מעות של הקדש ושגג בעל הבית הסכון שכן מולין (קדושין נ). **והביא לו.** מאותו מלון (שם). לא היה בלבי. מכם זה אלא מכיס זה (שם). **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליח שליחות ומקן (לעיל כ.) השליח שעשה שליחותו הבעה"ב מעל (קדושין שם). חנווני מעל לכשיוציא. דשגגה גגיה אימיה, אבל הני מזידי ניכו ולא מחייבי מעילה (שם נה.). **נתנו** ע"ג הקוף כו'. קוף ופיל פעמים שהם מלומדים (ערובין לא:). **נזכר בעה"ב.** שהן של הקדש עד שלא יגיע אליה אבל מעוי, **ולא נזכר שליח.** והוליף, השליח מעל. השליח מייב (חגיגה י:) ובעל הבית פטור, דכיון שנזכר לא שגגה היא גגיה, ושליח מייב שהוא מעות הקדש לאולון, ואילו לא נזכר בעה"ב הוה רמיא מעילה עליה, דאיתרמי שליח לאמוד אולמו על ידו, אבל הבאתא דאיתעבר בעה"ב רמיא מעילה אשליח בכל המוהב כולה דאין שליח לדבר בעיבה והעושה הוא מחמייב (קדושין נ.). **נתן לו דינר זהב.** דינר אל זהב שוה כ"ה דינרין כסף כדאמרינן בהזהב (ב"מ מד:) וכסף שבה אלעים (כתובות צמ.).

שיטה מקובצת

הבא לי מן החלון. עיין תוס' ב"מ מב ע"ב (ד"ה מי): **והלך והביא** לו **באחת אתרוג.** עיין תוספות סוכה לט ע"א (ד"ה יותר):

הגהות הגר"א

(א) גמ' מאי דתימא דלא אתעבידא שליחותיה: **(ב)** רש"י ד"ה אבל לא וכו' קודם שהגיעה ליד החנווני הבעה"ב לא מעל דכיון דמזכר כ"ל ותינות החנווני מעל ולא בעה"ב ולא שליח ממתק: **(ג)** ד"ה אבל לא וכו' שיוציא לה בעה"ב: **(ד)** ד"ה אבל לא להחנווני: **(ד)** ד"ה אבל לא וכו' האי מכם שוטה וקטן נמי אע"ג:

רבינו גרשום

[מהו דתימא וכו'.] ולא למעול בעה"ב: קמ"ל. כיון דאמר להו חדא מנייהו מדעתו דבעה"ב היינו שליחותיה ומעל: **דלוסקמא.** דולבקי: **אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי.** מאותו מקום שהבאת לי: **אלא מזה.** האחר: **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליחותו, ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים: **לא עשו שליחותן.** ששינו בעה"ב לא מעל והן לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנווני מעל לכשיוציא לכשיתחנה לשום אדם השתא משני לה מקודש לחול לשגגה: **שלח ביד פקח.** פרוטה של הקדש: **ונזכר.** בעה"ב שהוא של הקדש: קודם שהגיע לידו של חנווני **החנווני מעל.** ולא בעה"ב ולא השליח שעשה שליחותו, מ"ט משום דכיון דנזכר בעה"ב קודם שנעשה שליחותו איפטר ליה בעה"ב משום דמעילה לא נהנה אלא בשגגת דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הוראל והוא אינו יודע דשל הקדש הוא והויא גביה שגגה: אלא **ביצד יעשה.** בעה"ב כשנזכר לו שיציל את החנווני נמי ממעילה: **נוטל פרוטה או כלים.** של חולין **ואומר כו': הא לאו בני שליחות אינן.** חש"ו אמאי בעה"ב מעל: **עשאוהו כמעמן של זיתים:** [דתנן] מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה **משיזיעו זיעת המעמן.** מחמת המעטן שמונחין בו ברוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה: **אבל לא זיעת הקופה.** שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן ההיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה, מ"מ מיהת זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמפיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא (הם) הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: **ור' יוחנן אמר** מהא דתנן **נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלבא דאיתעבידא שליחותיה.** אע"ג דלאו בר דעת הוי: **הכי נמי.** גבי חרש כו': **אע"ג דלא אידכר שליח.** לא מעל שליח אלא חנווני: **ורבינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל.** שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: **אמר רב ששת מתני'.** היינו טעמא דחנווני לחוד

מעל: **כשנזכרו שניהם.** בעה"ב ושליח החנווני לא נזכר, והא דאמר הכא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד והיינו דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרמים תחלים בשעה: **נתן לו פרוטה או** [ד]**הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והבא בכולה פתילות או בכולה נרות** [ה]**שאמר לו הבא לי בכולה נרות** [ו]**ובחציה פתילות שניהם לא מעלו.** בעה"ב לא מעל שלא נעשה שליחותו השליח לא מעל שבדבר ששינה שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בפחות מפרוטה: **או שאמר לו הבא** [ז]**לי כו'.** הכי נמי דשינהם לא מעלו: **אבל אם** [ח]**אל הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני כו' השליח מעל.** שלא עשה שליחותו ומעל בפרוטה שלימה: **שהוא אומר אתרוג גדול הייתי מבקש.** בשתי פרוטות: **והבאת** [ט]**לי קטן רע.** דבר שלא הייתי מבקש כו':

שינויי נוסחאות

[מ] כמשנה כמשנעיות אימא גלוסקמא וכן גירסת הערוך פי' ויישם בארוח תרגום ירושלמי ושון יתיה בגלוסקמא וכן בקרטונא וכן בפי' הרב מברטנורא וכן בפי' הרמב"ם גלוסקמא שק קטן אל הדומה (ר"י פי"ק), **[נ]** אם עבו שליחותן (ש"מ), **[נא]** לא עבו שליחותן חנווני מעל לכשיוציא (ש"מ), **[נב]** אמר לו הבא מי' מאי קמ"ל דדברים שבלב (ש"מ), **[נג]** ר' יוחנן אמר בעה"ב לא היה בלבי. מאותו מקום שהבאת לי: **אלא מזה.** האחר: **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליחותו, ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים: **לא עשו שליחותן.** ששינו בעה"ב לא מעל והן לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנווני מעל לכשיוציא לכשיתחנה איפור לית בעה"ב משום דמעילה לא נהנה אלא בשגגת דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הוראל והוא אינו יודע דשל הקדש הוא והויא גביה שגגה: אלא **ביצד יעשה.** בעה"ב כשנזכר לו שיציל את החנווני נמי ממעילה: **נוטל פרוטה או כלים.** של חולין **ואומר כו': הא לאו בני שליחות אינן.** חש"ו אמאי בעה"ב מעל: **עשאוהו כמעמן** [נד] **של זיתים:** [דתנן] מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה **משיזיעו זיעת המעמן.** מחמת המעטן שמונחין בו ברוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה: **אבל לא זיעת הקופה.** שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן ההיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה, מ"מ מיהת זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמפיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא (הם) הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: **ור' יוחנן אמר** מהא דתנן **נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלבא דאיתעבידא שליחותיה.** אע"ג דלאו בר דעת הוי: **הכי נמי.** גבי חרש כו': **אע"ג דלא אידכר שליח.** לא מעל שליח אלא חנווני: **ורבינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל.** שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: **אמר רב ששת מתני'.** היינו טעמא דחנווני לחוד מעל: **כשנזכרו שניהם.** בעה"ב ושליח החנווני לא נזכר, והא דאמר הכא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד והיינו דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרמים תחלים בשעה: **נתן לו פרוטה** [נה] **אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי.** מאותו מקום שהבאת לי: **אלא מזה.** האחר: **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליחותו, ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים: **לא עשו שליחותן.** ששינו בעה"ב לא מעל והן לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנווני מעל לכשיוציא לכשיתחנה איפור לית בעה"ב משום דמעילה לא נהנה אלא בשגגת דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הוראל והוא אינו יודע דשל הקדש הוא והויא גביה שגגה: אלא **ביצד יעשה.** בעה"ב כשנזכר לו שיציל את החנווני נמי ממעילה: **נוטל פרוטה או כלים.** של חולין **ואומר כו': הא לאו בני שליחות אינן.** חש"ו אמאי בעה"ב מעל: **עשאוהו כמעמן** [נו] **של זיתים:** [דתנן] מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה **משיזיעו זיעת המעמן.** מחמת המעטן שמונחין בו ברוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה: **אבל לא זיעת הקופה.** שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן ההיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה, מ"מ מיהת זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמפיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא (הם) הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: **ור' יוחנן אמר** מהא דתנן **נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלבא דאיתעבידא שליחותיה.** אע"ג דלאו בר דעת הוי: **הכי נמי.** גבי חרש כו': **אע"ג דלא אידכר שליח.** לא מעל שליח אלא חנווני: **ורבינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל.** שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: **אמר רב ששת מתני'.** היינו טעמא דחנווני לחוד מעל: **כשנזכרו שניהם.** בעה"ב ושליח החנווני לא נזכר, והא דאמר הכא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד והיינו דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרמים תחלים בשעה: **נתן לו פרוטה** [נז] **אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי.** מאותו מקום שהבאת לי: **אלא מזה.** האחר: **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליחותו, ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים: **לא עשו שליחותן.** ששינו בעה"ב לא מעל והן לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנווני מעל לכשיוציא לכשיתחנה איפור לית בעה"ב משום דמעילה לא נהנה אלא בשגגת דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הוראל והוא אינו יודע דשל הקדש הוא והויא גביה שגגה: אלא **ביצד יעשה.** בעה"ב כשנזכר לו שיציל את החנווני נמי ממעילה: **נוטל פרוטה או כלים.** של חולין **ואומר כו': הא לאו בני שליחות אינן.** חש"ו אמאי בעה"ב מעל: **עשאוהו כמעמן** [נח] **של זיתים:** [דתנן] מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה **משיזיעו זיעת המעמן.** מחמת המעטן שמונחין בו ברוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דומיא דכי יתן דניחא ליה: **אבל לא זיעת הקופה.** שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן ההיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגווה ולא מכשרי לטומאה, מ"מ מיהת זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמפיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא (הם) הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי אתעבידא שליחותיה על ידיהו מעל: **ור' יוחנן אמר** מהא דתנן **נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלבא דאיתעבידא שליחותיה.** אע"ג דלאו בר דעת הוי: **הכי נמי.** גבי חרש כו': **אע"ג דלא אידכר שליח.** לא מעל שליח אלא חנווני: **ורבינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל.** שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבד שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנווני מעל ולא שליח: **אמר רב ששת מתני'.** היינו טעמא דחנווני לחוד מעל: **כשנזכרו שניהם.** בעה"ב ושליח החנווני לא נזכר, והא דאמר הכא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד והיינו דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהרמים תחלים בשעה: **נתן לו פרוטה** [נט] **אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי.** מאותו מקום שהבאת לי: **אלא מזה.** האחר: **בעה"ב מעל.** שהרי עשה שליחותו, ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים: **לא עשו שליחותן.** ששינו בעה"ב לא מעל והן לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנווני מעל לכשיוציא לכשיתחנה איפור לית בעה"ב משום דמעילה לא נהנה אלא בשגגת דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנווני מעל לכשיוציא הוראל והוא אינו יודע דשל הקדש הוא והויא גביה שגגה: אלא **ביצד יעשה.** בעה"ב כשנזכר לו שיציל את החנווני נמי ממעילה: **נוטל פרוטה או כלים.** של חולין **ואומר כו': הא לאו בני שליחות אינן.** חש"ו אמאי בעה"ב מעל: **עשאוהו כמעמן** [ס] **של זיתים:** [דתנן] מאימתי מוכ

א מיי' פ"ט מהלכות שגיאות ומותפין הלכה ד טור"ע מ"מ סי' קפד סעיף ט ולא קנה: ב מיי' פ"ז מהלכות מעילה הלכה י: ג מיי' שם הלכה טו: ד [מיי' שם הל' יז: ה ו מיי' שם הלכה ו: ז מיי' פט"ו מהלכות מעה"ק הלכה מ:

הגהות הב"ח

(א) גמ' שוה ו' בשלם א"ה אימא פיפא: (ב) שם ומגמה לפיכך שם הוליא בעה"ב מעל המנוגנו כנעה"ב דבני ר' מאיר: (ג) רש"י ד"ה אימא פיפא וכו' הניח לו ומשני הא לא ס"ל והכ"מ: (ד) ד"ה דקתני ומודה וכו' דיבר וכו' שוא ליה טפי הכ"ד ומה"כ מ"ש מודלי טפי סהיה מבעל: (ה) תוס' ד"ה (בע"ל) מתנו כו' וי"ל דיון דשליחות דמעילה וכו' והכא הוי שיגוי דאון ע"י שליחות שאינו בר דעת כמו ע"י שליחות בר דעת לכן מסתבר ליה דמעיקר:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה פרוטה וכו' ואע"ג דספיקא הוא. עי' פוקוס לף יח ע"א תוס' ד"ה מזכי:

מוסף רש"י

דאייתי ליה שוה ו' בשלש. דהוה ליה עשה שליחות, דמלוק בת שם אמר ליה (כתובות צט. ועי"ש ברש"י לפי הגירסא בגמ' שם). המפקיד מעות. נזכר שהפקיד מעות הקדש כסוכר שהן שלו (ב"מ מג.). לפיכך אם הוציא מעל. לא מעל הגזבר אלא שלוחי (קדושין נג:) שהרי לא נכנסו לוליא (ב"מ שם). מותרין. דהוה ליה כעמן רשות דהוה ליה שלוחו (שם). לא מעל. ומעל הגזבר דבכשותיב עבד המילע יהא דשלוחי לריך למעות תדיר (קדושין שם, עי"ש). בין כך ובין כך לא ישתמש בהן. דלמ"ל מעשה דהכי אפקיעיהו נגיה, דקתם בעה"ב אינו משתמש תמיד במעות, לפיכך אם הוציא מעל. בעל הבית ולא הגזבר שהפקידו (שם). החנווני בבעה"ב. שאינו לריך תמיד למעות, שנתנם לו פירות וכל מכר תגוסם בלאלמ"ל, ולי ל נמיעוב מעות שבידו (שם).

שיטה מקובצת

רש"י ד"ה והביא בשלשה. דיברי בכסף שהוא חצי דינר וחב. ולמורי נראה נתן לו דינר ששוה כ"ה דינר כסף דהיינו [ששה] סלעים ודינר והביא לו בשלש ר"ל ג' סלעים ובהחוא חצי דינר לא דק. מפי' לא נודע למי:

רבינו גרשום

והביא בשלש. דיברי כספ שוה חצי דינר זהב הביא לו חלוק: **והבאת לי קטן ורע.** ולא עשית שליחותי כלל: **שמ' מ' מאן דאמר** ליה לשלוחיה זיל זבין **בית כורא** כו'. שמעת מינה מתתני' הא דקא מבעיא לן בס"ס כתובות מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין בית כורא וזבן ליה ליתכא מי קני לוקח אי לא קני הואיל וזבין ליה פחות. ש"מ ממתני' דקתני ליה בפחות, דהוה לו בשלש שניהם מעלו בעה"ב לא מעל שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע דא"ל אי יהבת דינר כוליה איתית לי שוה ב' דינרין ה"נ מסתברא דקתני בהן לפיכך אם הוציא לא מעל אצל בעה"ב בין כך ובין כך לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא (ג) מעל (ד) החנווני כבעה"ב דברי ר"מ ר' יהודה אומר כשולחני נפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר"ע וחכמים אומרים (ה) עד שיוציא את כל הכיס ומודה ר"ע לחכמים (ו) באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא את כל הכיס: **גמ'** כי אתא רב דימי אמר רמי ליה ר"ל לר' יוחנן מ"ש ראשא ומ"ש סיפא אמר ליה סיפא באומר לא (ז) יפטור כיס זה מן ההקדש כי אתא רבין אמר כיסין אשוורים רמא ליה דתנן (ח) האומר אחד משוורי הקדש היו לו שנים הגדול שבהן הקדש א"ל סיפא באומר לא (ט) יפטור כיס זה מן ההקדש

והלך והביא לו בשלשה חלוק ובשלשה טלית שניהם מעלו (ו) ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע: **גמ'** (ז) שמעת מינה מאן דאמר לשלוחו זיל זבן לי כורא דארעא ואזל וזבן ליה ליתכא קני לוקח (ח) אמרי (ט) הכא היכי דמי כגון דאייתי ליה שוה ו' בשלש (י) אימא סיפא ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק (ז) קטן ורע דא"ל אי יהבת דינר כוליה איתית לי שוה ב' דינרין ה"נ מסתברא דקתני (ג) (סיפא) (ג) מודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו שהקטנית (ד) בפרוטה וקטנית בדינר (ה) ה"ד אי באתרא דזבני בשומא גבי קטנית נמי (ו) דיהב סלע מוזלי ליה טפי אמר רב פפא בדוכתא דמזבני בכני (ז) כני כנא כנא בפרוטה דהתם פסיק מילתייהו: **מתני'** (ד) המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורין לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא מעל אם מותרין ישתמש בהן לפיכך אם הוציא לא מעל (ח) אצל בעה"ב בין כך ובין כך לא ישתמש בהן לפיכך אם הוציא (ט) מעל (ה) החנווני כבעה"ב דברי ר"מ ר' יהודה אומר (ו) כשולחני נפלה פרוטה של הקדש בתוך כיסו או שאמר פרוטה בכיס זה הקדש כיון שהוציא את הראשונה מעל דברי ר"ע וחכמים אומרים (ה) עד שיוציא את כל הכיס ומודה ר"ע לחכמים (ו) באומר פרוטה מן כיס זה הקדש שהוא מוציא והולך עד שיוציא את כל הכיס: **גמ'** כי אתא רב דימי אמר רמי ליה ר"ל לר' יוחנן מ"ש ראשא ומ"ש סיפא אמר ליה סיפא באומר לא (ז) יפטור כיס זה מן ההקדש כי אתא רבין אמר כיסין אשוורים רמא ליה דתנן (ח) האומר אחד משוורי הקדש היו לו שנים הגדול שבהן הקדש א"ל סיפא באומר לא (ט) יפטור כיס זה מן ההקדש

(ט) **והלך והביא לו כפרוטה אחרוג זו שניהם מעלו.** דהא נעשית שליחותו של בעה"ב בפרוטה והשליח נמי שיגה בפרוטה: **שהוא אמר אחרוג גדול.** בב' פרוטות: **הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע.** שלא הייתי מבקש כן: **והביא בשלשה.** דיברי כסף שהוא שוה חצי דינר זהב: **שניהם מעלו.** דבעה"ב נעשית שליחותו ביותר מכדי פרוטה והשליח מעל ביותר מש"פ: **קטן ורע.** ולא עשית שליחותי כלל: **גמ' שמעת מינה מ"ד לשוחיה זיל זבן וכו'.** כלומר שמעת ממתני' דקתני דהביא לו חלוק בשלשה שניהם מעלו ואפי' בעה"ב לא מעל שהוא יכול לומר לו חלוק גדול הייתי מבקש והבאת לי חלוק קטן ורע: **דזבן לו פחות.** שאמר לו שמעת מינה אמר מאן דאמר לחבריה וכו' ותפשוט מהכא דקנה לוקח אע"פ שקנה לו פחות: **אמרי הכא דמי דאייתי ליה שוה דינר גב.** כלומר מהכא ליכא למשמע דהכא מ"מ עכ"ל בעה"ב לא מעל בעה"ב כגון דאייתי ליה דינר כוליה איתית לי שוה ב' דינרין ה"נ מסתברא דקתני שהכא דינר כוליה דינר גב: **אמר מר פפא בדוכתא דמזבני בכני.** פי' מדה מדה: **דפסיקא למילתייהו.** ולא מוזלי ולא"מ מ"מ קשיא דמשמע דהכא מה שפי' דעמעמ' משום דווח דכפילא ולאי הכא גבי קטנית מיירי דאייתי ליה שוה שני סלעים בסלע כ' היכי דאייתי ליה שוה ב' דינרין בסלע ולא"ל אמר מר פפא בדוכתא דמזבני בכני כנא כנא בפרוטה: **אמר מר פפא** ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול לומר [וכו'] **והבאת לי חלוק קטן ורע.** ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר הכי מצי למימר הבאת לי חלוק קטן ורע הא שוה דינר ביקש שוה דינר הביא לו: הא לא קשיא דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דעדיין יכול לומר ליה **אי יהבת דינר כוליה.** כמה דאמרי' לקן: **הוה מייתית לי חלוק שוה שני דינרין.** הלכך לא עבדת שליחותי ולא הביא דינר כוליה כדבעאי מינך מש"ה בעה"ב לא מעל: **ה"נ מסתברא.** דמתני' מגזן דאמר דאייתי ליה שוה דינר בשלש ושעמא דר' יהודה דפטר בעה"ב כדאמרן: **דקתני ומודה ר' יהודה בקינטנית ששניהן מעלו.** אם הביא לו קטנית שוה דינר בשלש: מאי טעמא **שהקינטנית בפרוטה היא קינטנית בסלע.** כלומר שאין יכול לומר לו כאן הבאת לי קטנית קטן ורע שכך הוא טוב אותו קטנית שקונה בפרוטה כאותו שקונה בסלע הלכך כיון שהוא שוה דינר שניהם מעלו ש"מ: **היכי דמי.** קא בעי למידק מ"ט דר' יהודה דמודה בקינטנית: **אי באתרא דמזבני בשומא.** כאומר שלא במידה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אי יהבת דינר כוליה הוו מוזלי ליה טפי כגון דינר שלם והשתא אותו תוספת גדול שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק קטן ורע: **א"ר פפא.** לא מצי למימר הכי: **דבאתרא דבילי ומזבני בכני.** במדה עסקינן: **דהתם פסיק מילייהו כנא כנא בפרוטה.** ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למיטען בעה"ב מידי, אלא כי איתי ליה שוה דינר בשלש שניהם מעלו שכל קטנית קטנית היא ולא מצי למימר קטנית קטן ורע [נ"ב עכ"ל הגהליון]: דאי לישנא הכי דמי אילימא כו' דוקא דהכי כתיב במס' כתובות והאי לישנא מדלא שני ליה לא מיתרץ עם א"ר פפא): **המפקיד מעות.** של הקדש: **אם צרורין לא ישתמש.** דלהכי הפקידם לו כשהן צרורין דלא הוה בעי דלשתמש בהו: **לפיכך אם הוציא** השלחני **מעל:** **אם מותרין.** הפקידם לו: **ישתמש בהן.** שלדעת כן הפקידם לו שיחלוף אותם שולחני: **לפיכך [אם הוציא] לא מעל.** השולחני אלא המפקיד: הפקידם **אצל בעה"ב בין כך ובין כך.** בין צרורין בין מותרין: **לא יגע בהן.** דלהכי הפקידם [אצל] בעה"ב שיודע שבעה"ב אינו רגיל לפרוט ולהחליף: **לפיכך אם הוציא** בעה"ב **מעל:** **החנווני.** אם הפקידם לו: **חרי הוא כבעה"ב** שבין כך ובין כך לא יגע בהן: **ר' יהודה אומר כשולחני.** שהוא רגיל לפרוט כמו השולחני לפיכך דינו כשולחני: **עד שיוציא את כל הכיס.** לומר דמעילה בפרוטה אחרונה היא: **מ"ש ראשא ומ"ש סיפא.** דמודי ר"ע לחכמים: **באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש.** שלא יהא בו קצת מן הקדש כיון דאמר הכי משמע דפרוטה אחרונה יהא הקדש: **הגדול שבהם הקדש.** טעמא דאיכא גדול הא שניהן שוין הראשון שיצא הוי הקדש ואמאי מודי ר' עקיבה דפרוטה אחרונה הקדש אמר ליה **סיפא באומר** כו':

ומי ס"ד חלוק בע ממש שאין שוה אלא שגם דוכתיה גבי קטנית דאמר ליה הבא לי בסלע פולין ובתי סלע פולין ובתי סלע ממין אחר ממלי מעל בעה"ב לימא דקתני ליה בסלע פולין אינעריך ר"ש אע"ג דאין מרגשת בנעה"ב על הבאים אלא בסלע אלא דאמר ליה עפי' אילימא במתא דמזדבני בשומא כו' אמר רב פפא בדוכתא דמזבני בכני כנו. פי' מדה מדה: דפסיקא למילתייהו. ולא מוזלי וא"מ מ"מ קשיא דמשמע דהכא דווח לפי מה שפי' דעמעמ' משום דווח דכפילא ולאי הכא גבי קטנית מיירי דאייתי ליה שוה שני סלעים בסלע כ' היכי דאייתי ליה שוה ב' דינרין בסלע ולא"ל אמר מר פפא בדוכתא דמזבני בכני כנא כנא בפרוטה: **אמר מר פפא** ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול לומר [וכו'] **והבאת לי חלוק קטן ורע.** ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר הכי מצי למימר הבאת לי חלוק קטן ורע הא שוה דינר ביקש שוה דינר הביא לו: הא לא קשיא דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דעדיין יכול לומר ליה **אי יהבת דינר כוליה.** כמה דאמרי' לקן: **הוה מייתית לי חלוק שוה שני דינרין.** הלכך לא עבדת שליחותי ולא הביא דינר כוליה כדבעאי מינך מש"ה בעה"ב לא מעל: **ה"נ מסתברא.** דמתני' מגזן דאמר דאייתי ליה שוה דינר בשלש ושעמא דר' יהודה דפטר בעה"ב כדאמרן: **דקתני ומודה ר' יהודה בקינטנית ששניהן מעלו.** אם הביא לו קטנית שוה דינר בשלש: מאי טעמא **שהקינטנית בפרוטה היא קינטנית בסלע.** כלומר שאין יכול לומר לו כאן הבאת לי קטנית קטן ורע שכך הוא טוב אותו קטנית שקונה בפרוטה כאותו שקונה בסלע הלכך כיון שהוא שוה דינר שניהם מעלו ש"מ: **היכי דמי.** קא בעי למידק מ"ט דר' יהודה דמודה בקינטנית: **אי באתרא דמזבני בשומא.** כאומר שלא במידה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אי יהבת דינר כוליה הוו מוזלי ליה טפי כגון דינר שלם והשתא אותו תוספת גדול שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק קטן ורע: **א"ר פפא.** לא מצי למימר הכי: **דבאתרא דבילי ומזבני בכני.** במדה עסקינן: **דהתם פסיק מילייהו כנא כנא בפרוטה.** ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למיטען בעה"ב מידי, אלא כי איתי ליה שוה דינר בשלש שניהם מעלו שכל קטנית קטנית היא ולא מצי למימר קטנית קטן ורע [נ"ב עכ"ל הגהליון]: דאי לישנא הכי דמי אילימא כו' דוקא דהכי כתיב במס' כתובות והאי לישנא מדלא שני ליה לא מיתרץ עם א"ר פפא): **המפקיד מעות.** של הקדש: **אם צרורין לא ישתמש.** דלהכי הפקידם לו כשהן צרורין דלא הוה בעי דלשתמש בהו: **לפיכך אם הוציא** השלחני **מעל:** **אם מותרין.** הפקידם לו: **ישתמש בהן.** שלדעת כן הפקידם לו שיחלוף אותם שולחני: **לפיכך [אם הוציא] לא מעל.** השולחני אלא המפקיד: הפקידם **אצל בעה"ב בין כך ובין כך.** בין צרורין בין מותרין: **לא יגע בהן.** דלהכי הפקידם [אצל] בעה"ב שיודע שבעה"ב אינו רגיל לפרוט ולהחליף: **לפיכך אם הוציא** בעה"ב **מעל:** **החנווני.** אם הפקידם לו: **חרי הוא כבעה"ב** שבין כך ובין כך לא יגע בהן: **ר' יהודה אומר כשולחני.** שהוא רגיל לפרוט כמו השולחני לפיכך דינו כשולחני: **עד שיוציא את כל הכיס.** לומר דמעילה בפרוטה אחרונה היא: **מ"ש ראשא ומ"ש סיפא.** דמודי ר"ע לחכמים: **באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש.** שלא יהא בו קצת מן הקדש כיון דאמר הכי משמע דפרוטה אחרונה יהא הקדש: **הגדול שבהם הקדש.** טעמא דאיכא גדול הא שניהן שוין הראשון שיצא הוי הקדש ואמאי מודי ר' עקיבה דפרוטה אחרונה הקדש אמר ליה **סיפא באומר** כו':

שינויי נוסחאות

א) אמרי הכא במאי עסקינן כגון (צ"ק), ב) בתקת ש"י. קטן ורע מאי רע בדמים דמי ל"ל (ש"מ), ג) דקתני מודה ר' יהודה. ל"ל (ש"מ), ד) ס"ל שהקטנית בסלע היא [בנ"מ נוסף: קטנית] בפרוטה ש"מ (ש"מ), ה) ס"ל בדינר ומי לא שני גבי קטנית נמי דהיהיב סלע שויא ליה טפי אמר רב פפא באתרא דמזבני בבני דהתם פסיקא מילתייהו. כן כתוב בכל הס"י וכן נרסי' כתוס' ז"ל. והכי' מלקיים ז"ל כתב הפי' ליגמא ס"ל אי בתמתא וכו' [דוקא] דהכי כתיב בתמ' כתוכות והאי ליגמא דלא שני לא מתכרע עם אמר ר' פפא, ע"כ. (ש"מ), ו) גבי קטנים נמי היכא דיהיב ליה סלע (צ"ק), ז) בכני כנא. כל"ל (ש"מ), ח) לא יפטר כיס זה (ש"מ), ט) דיבור זה שייך לע"מ, י) ודבן לו (ש"מ וצ"ק), יא) תלוק שוה ב' דינרין בדינר הלכך לא עבדת שליחותי ולא יהבת דינר כוליה כדבעאי מינך מש"ה בעה"ב לא מעל. הסמ"ל (ש"מ), יב) ה"נ מסתברא דמתניתין כגון דאייתי ליה שוה דינר בשלש וטעמא דר' יהודה דפטור בעה"ב דאאמרן דפטר דקתני וממיכת ומיכת עד תיכת ומיכת אלו. וגי' כ"ק ומנמקן (ש"מ), יג) מודלי טפי, כל"ל. ותיכת שוא ליה' ומנמקן (צ"ק), יד) ולא מתלי גבי כלל. ל"ל שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע כלומר שאין יכול לומר לו כאן הבאת לי קטן ורע שכך הוא טוב אותו הקטנית בפרוטה כאותו שקונה בסלע הלכך כיון שהוא שוה דינר שניהם מעלו ש"מ: ה"ד. הסמ"ל קפ"ל דייק (ש"מ), טו) וכיון דומיא דמלוק דחלוק קטן ורע ל"ל (ש"מ), טו) שיכם מעלו אמר דאמר לשלוחיה זיל זבין לי כורא וזבין ליה ליתכא קנה לוקח. מלמתני' דמתני' בעה"ב מעל ופסקה אלמנה נחוגה בעמ"ל לן לא אמר ליה זיל זבין לי כורא חבין ליה ליתכא מאי מאי מ' אמר ליה עבד עבדי שהרי לעולם יהל למכור ואולי יתיקר וקנה לוקח אי דלמא מני א"ל בה ניחא לי לגיפתו שנרות ואמ"ג דהכא ליכא למימר עעמא דלאפוטי שנרת מיהו אי בעמ לימא מעניר על דברי הוי הכא לא עשה שליחות. ומגמא כ"ל (ש"מ), כ) פירוש בשלש סלעים (ש"מ, ובנ"מ כ"י הגי' בבנדפס), וגי' ל"ק שש סלעים בסלע. לא) והשתא פריך מאי הוא (ש"מ), לב) דינר כוליה (צ"ק), לג) כל הדינר זהב (ש"מ), לד) ס"ל, שהיתי משתכר בסלעים ממה שאני משתכר עתה (ש"מ), לה) עתה ותיכמה לי גבי קטנית נמי אי לא שני ליה הוי מוזלי בבינה טפי. הסמ"ל (צ"ק), לו) מקר ד"ה ה"ג מסתברא. דלע ע"ב דבמיס קמלר דלאמר דאיתי ליה סלע שוה דינר מודה ר' יהודה.

ו) כתוכות נט., ז) ג"ז שם ש"ס, ח) [מוסקפת ש"ב ס"ד], ט) ב"מ מג. [ע"ש ועי' תוס' דהכא ד"ה המפקיד], י) קדושין נג: [ב"מ מג.], יא) מנחות קח:, יב) [עי' ב"ב עב.], יג) [ועי' תוי"ט בגם המ"מ], יד) ועי' תוס' דהכא ד"ה מעל.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

כיסין אלוגין רמא ליה. כ"ל לר' יוחנן: **דתנן הלוקח יין מבין הכותים.** עד שלא נאסר יינם וכגון שהיה בדרך או בערב שבת בין השמשות ואינו יכול לתקנו לגלתר: **אומר שני לוגין** [ב]. תרומה גדולה שאני עתיד להפרישׁ הרי הן תרומה גדולה ואחר כך עושה [ג] ממה שנשתייר (**א**) מאה מדות מפרישׁ עשרה למעשר ראשון ונשתיירו תשעים מדות ומפרישׁ מהן תשעה למעשר שני [ד]: **ומיחל.** שיעור זה מיחל למעשר שני שיכול לחללו ושותה והשאר מולין ושתה ממנו לגלתר אלא שיהא שיותיר בכלי שיעור התרומה והמעשרות דקסבר יש ברירה: **רבי יהודה ור' יוסי ורבי שמעון אומרין.** דקסברי אין ברירה ואכל כוס וכוס יש לומר שהוא תרומה ומעשר ואפילו מראשון. והא דר' יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון קשיא דמודה שמועיא עקיבא דמודה ר' עקיבה מירי **באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש:** הדרן עלך השליח חסלת מסכת מעילה

רב פפא אמר כיסין אלוגין רמא ליה [ו] **דתנן** [ז] **הלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפרישׁ הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי ר"מ רבי יהודה ורבי יוסי ור"ש** [א] **אוסרים א"ל סיפא דמתני' באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש:**

הדרן עלך השליח שעשה שליחותו וסליקא לה מסכת מעילה

כיסין אלוגין רמא ליה. דס"ד דטעמא דמתני' משום ברירה אע"פ שאין מפרשׁ שום דבר ולכך פריך מלוגין דאפילו למ"ד יש ברירה מכל מקום דוקא משום שפרשׁ שאני עתיד להפרישׁ אבל בסתמא לא ומשני באומר לא [ח] יפטור כיס וכו' והוה [ט] כמפרשׁ בלוגין ומהני מטעם ברירה אי נמי מטעם זה יועיל אפילו למאן דלית ליה ברירה:

דתנן הלוקח יין מבין הכותים כו'. [י] מרבי מאיר פריך למה ליה למימר שאני עתיד להפרישׁ במונ"ש כי לא אמר נמי נתפסׁ לה התרומה באחרונה כמו גבי כיסין שפרוטה של הקדש באחרונה [כ] וי"מ דפריך מרבי יוסי ורבי שמעון דאוסרין דלית להו ברירה דה"נ ליתא דאין ברירה ולא נהירא דמאן נימא לן דר' יוסי ור"ש היא: הדרן עלך השליח שעשה שליחותו וסליקא לה מסכת מעילה

דמתני'. דמודה ר' עקיבה מירי **באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש:** הדרן עלך השליח חסלת מסכת מעילה

א מיי' פ"ז מהלכות מעשר הלכה **ג:**

הגהות הב"ח

(**א**) רש"י ד"ה אומר שני וכו' ממה שנשתייר עשר מדות מפרשׁ מן ק' למעשר ראשון וכו' למעשר שני ובשמו הס"ד וג"כ ר"ל לא שיפרוש בדיוק רק בשמו שיקרא אם עליו:

מוסף רש"י

הלוקח יין. בערב שבת בין השמשות, כדתניא בתוספתא, וקדש עליו היום ואין לו מה לשתות בשבת ואין לו פנאי להפרישׁ (ב"ק שם:). **מבין הכותים.** ואתם כותים לא מפרשי תרומה ואין לזה כלום להפרישׁ לתוכן תרומה ומעשר (ערובין לז: וכע"ז סוכה כג:) וכותים גיני אמת משיב להו ואין מ"ש נפקינא מקדושתה על

ח) ב"ק שם: דמאי פ"ז מ"ד סוכה כג: יומא נה: עירובין לו: חולין יד. גיטין כה. ודף כח. [תוספתא דמאי פ"ח ה"ב],

רבינו גרשום

כיסין אלוגין רמא ליה. ריש לקיש לרבי יוחנן: **דתנן הלוקח יין מן הכותים אומר שני לוגין שאני עתיד להפרישׁ הרי הן תרומה ועשרה מעשר ראשון ותשעה מעשר שני.** כשמשתייר בו בכלי כשיעור זה; ומיחל ושותה. כלומר והשאר חולין וישתה ממנו לאלתר, ויזהר שיהא מותיר בכלי שיעור התרומות והמעשרות: **דברי ר' מאיר.** דקסבר יש ברירה: **רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אוסרין.** דקסברי הראשון לאלתר והא תרומה ומעשר והא דר' יהודה ור' יוסי ור' שמעון קשיא לר' עקיבה דמודה שמוציא והולך עד האחרונה: **א"ל סיפא דמתני'.** דמודה מירי **באומר לא יפטור כיס זה מן ההקדש:** הדרן עלך השליח חסלת מסכת מעילה

דגזרו על יינם נסנים (חולין יד.). **שני לוגין שאני עתיד להפרישׁ.** מן המאה, הרי הן תרומה. כתוכו (ערובין לז.). **ומיחל.** מוליא מעשר שני לחולין על מעות שיש לו בבית, דמה שיש לו פנאי לתקן יתקן, דהא בתמירה בעלמא סגי (ב"ק שם:) מעשר שני שהוא יכול לתקנו מיד בלא הפרשה לאחר שקרא עליו שם, יתללנו בכל מקום שהוא על המעות (ערובין שם) הואיל ויכול לתקנו בתמירה בעלמא ולומר הרי הוא מחולל על המעות שיש לי בתוך הבית, לא התירו לו חכמים לשתותו ולסמוך על הברירה, אבל בתרומה ושאר מעשרות סמכינן אברירה ולאחר השבת כשיפרישם אמרינן לאחר שקרא עליו שם, יתללנו בכל מקום שהוא על המעות (ערובין שם) דמאחר שקרא שם יצא לו מידי טבל וכשהוא מוליא יין לשתייתו הוא הנברר לחולין, ולכשיביאו לו כלים ויוציא מן הגוד לתרומה הוכרר הדבר שזו היא התרומה וחב לא שתה אלא מולין (חולין יד.). **ושותה מיד.** ולאחר זמן יפרישׁ התרומה והמעשר ואמרינן הוכרר הדבר שזהו תרומה (ערובין שם) דמאחר שקרא שם יצא לו מידי טבל וכשהוא מוליא יין לשתייתו הוא הנברר לחולין, ולכשיביאו לו כלים ויוציא מן הגוד לתרומה הוא הנברר לתרומה ויש ברירה (גיטין כה:) וכשיביאו לו כלים יפרישׁ כם התרומה ומעשר (יומא נו.). **ר' יהודה כו' אוסרים.** דלית להו ברירה לומר מן המולין הוא שותה ותרומה ומעשר ראשון ותריס בגוד (ב"ק שם:). **הדרן עלך מסכת מעילה**

שינויי נוסחאות

א) דתניא (מ"ה), **ב)** שני לוגין שאני עתיד להפרישׁ. תרומה (צ"ק), **ג)** ואחר כך עושה אותן מאה שנשתיירו עשרה. וכנ"ל ואחר כך עושה ממה שנשתייר עשרה מדות ומפרשׁ למעשר ראשון (ש"מ), וגי' ל"ק ואח"כ ממה שנשתייר ממאה מדות מפרשׁ, **ד)** למעשר שני ובשמשתייר בו בכלי כשיעור זה מיחל למעשר שני שיכול לחללו. והכל דיבור אחד (ש"מ), וגי' ל"ק ומיחל. שיעור זה של מעשר שני מיחל, **ה)** אמרינן נמי איכא למימר שהוא תרומה (ש"מ), **ו)** נ"ל. לא יפטר כיס (מ"ה), **ז)** בס"ל. כמפרש (מ"ה), **ח)** זה הדיבור לא נמצא בס"י (ש"מ), **ט)** ורש"י מפרש דפריך. וכן הוא בס"י (צ"ק),

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות